1844. N°. 4.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG 8 JULIJ.

De Courant wordt driemaal in de week uitgegeven, des Maandags, Woensdags en Vrijdags. De Maandagsche Courant wordt, uit hoofde van den Zondag, Zaturdag avond verkrijgbaar gesteld; en de Advertentiën voor dat nommer worden Zaturdag vóór drie ure verwacht.

De prijs van deze Courant is f 3 — voor de 3 maanden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 6 Julij.

Vervolg en slot van het Verslag van de Gedep. Staten van Zuid-Holland.

Aangaande de droogmaking van de Haarlemmer Meer wordt het navolgende medegedeeld:

In den loop van het jaar 1843 is de bedijking van dezelve zoo goed als voltooid; men is thans bezig die geheel te beëindigen op die kleine gedeelten, waar men met de onteigening der gronden eenige moeite had ondervonden. Men voedt de hoop dat in dit jaar de gaten in de ringdijken mede zullen kunnen gedigt worden, zijnde er nog circa 1,000 ellen van dit werk te verrigten. Het stoomwerktuig te Spaarndam, ter uitlozing van het Meerwater in het IJ, is bijna geheel in orde en zeer spoedig zal men met hetzelve eene proef kunnen nemen. Wat de Leeghwater betreft, de inrigting van het daartoe geplaatste gebouw trekt de bewondering van elk, die het bezoekt, tot zich. Na de eerste plegtige steenlegging in het vorige jaar, is er aan hetzelve geregeld door gearbeid geworden. Elf pompen, in Engeland vervaardigd, zijn van daar aangevoerd, terwijl de stoomketel en de balansen, hier te lande (te Amsterdam) vervaardigd, reeds zijn geplaatst. Het almede uit Engeland aangevoerde stoomwerktuig zal daarbij zoo spoedig mogelijk worden gesteld en zullen de werkzaamheden der bouwing, welke daarnaar thans wachten, spoedig geheel kunnen worden voltooid. De verbreeding van het Katwijksche kanaal en die van de sluis S, zal in den loop der volgende maand geheel en al afgeloopen en daarmede deze uitlozingsweg voor het Meerwater tot stand zijn gebragt.

Tot de beschouwing van het *Hooger Onderwijs* overgaande, bepalen wij U Edel Gr. Achtb. in de eerste plaats bij de Leydsche Hoogeschool, en vinden weder stoffe om ons in den bloei van dezelve te verheugen. Het getal der studerenden is wel is waar met ruim 50 verminderd, doch de verschillende vakken van studie worden door velen met ijver beoefend. Op den 1sten Januarij van dit jaar bedroeg het getal der Studenten 585, als: 7 in de faculteit der Wiskunde, 35 in de Letteren, 181 in de Geneeskunde, 260 in de Regten en 102 in de Godgeleerdheid; onder welke zich 139 bevinden, die hunne studien aan de verschillende Athenaea vervolgen en slechts voor het doen van hunne examina aan de Academie zijn ingeschreven, te weten: 1 in de faculteit der Wiskunde, 12 in de Letteren, 54 in de Geneeskunde, 49 in de Regten en 23 in de Godgeleerdheid. Voor den Hoogl. J. Nieuwenhuis, die zijn emeritaat heeft bekomen, wordt met verlangen steeds naar eene nieuwe benoeming in de Wijsbegeerte uitgezien; terwijl er onlangs weder eene nieuwe vacature in het vak der Oostersche Letterkunde is ontstaan door het afsterven van den Hoogleeraar H. E. Weijers, wiens verlies diep wordt betreurd, zoo wel om de groote geleerdheid die hij bezat, als om de gaaf, welke hem eigen was, om voor een, anders meer afgetrokken vak van studie, de lust en belangstelling bij de studerenden op te wekken en levendig te houden. De Academie te Delft is in eenen bloeijenden staat en de inrigting weder met eene nieuwe zaal voor eene verzameling van modellen vermeerderd. — De Gymnasiën, waar de voormalige Latijnsche scholen in dusdanige inrigtingen zijn veranderd, blijven goede uitkomsten opleveren, en worden steeds zeer druk bezocht.

Lager Onderwijs. Wat de lagere scholen in het gewest aangaat, zoo wordt op de gewenschte wijs in dezelve het onderwijs gegeven; in de vacaturen, waar die ontstaan, wordt op het onpartijdigst voorzien, en de vergelijkende examens, van welke slechts hoogst zeldzaam de dispensatie door ons wordt voorgedragen, leveren steeds de beste waarborgen op, dat de meest geschikte aspiranten tot de vervulling der betrekking worden geroepen. De Bewaarscholen worden meer en meer als nuttige inrigtingen erkend; op verschillende plaatsen worden er meerdere of geheel nieuwe opgerigt: de bestaande blijven in goeden staat en voldoen ten volle aan de verwachtingen van dezelven gekoesterd. Veel blijft er echter nopens het Lager Onderwijs nog te verrigten, en verschillende gemeenten wachten nog op ondersteuning, als onvermogend zijnde, om *geheele* herstelling of daarstelling van Scholen of Onderwijzers-woningen, zonder die hulp tot stand te kunnen brengen. De Staten zullen dan ook op de begrooting den gewonen post ten dezen einde *vermeerderd* vinden uitgetrokken, opdat zij daardoor in staat gesteld mogen worden, eenigzins meerder te kunnen ondersteunen.

Ook *Kunst* en *Wetenschap* wordt bij ons met ijver bevorderd en op den hoogsten prijs geschat. De Teeken-Academie te 's Gravenhage, de Muzijkschool ter zelfder stede, de kabinetten, zoowel daar als aan de Hoogeschool te Leyden, zijn in den besten staat: de beide eerstgenoemde bloeijen in getal van leerlingen, en vormen talenten, welke ons Vaderland en dit gewest tot roem en sieraad verstrekken.

Op verschillende plaatsen wordt er reeds veel voor de *Gevangenissen* gedaan om deze te verbeteren; dan in de meeste is er nog veel te wenschen overgebleven. De directiën beijveren zich wel, om dezelve zoo goed slechts eenigzins doenlijk is, in te rigten; dan veelal ontbreken de middelen, om radicale verbeteringen aan te brengen. Geene echter der in onze provincie bestaande, is in zulk een ergen toestand als die te Gorinchem. Ged. Staten stellen voor, in twee jaren tijds *f* 20,000 daaraan ten koste te leggen.

Armwezen. In het verslag van 1842 deelde men, in specifieke cijfers, den verbazenden verhooging mede van de *subsidien* uit de verschillende gemeente-begrootingen bijeengetrokken, in dat jaar aan of ten behoeve van *armen* uitgedeeld, en zulks in vergelijking met hetgeen ten zelfden einde gedurende de zeven voorgaande jaren was verstrekt geweest. In 1843 was deze som reeds weder met eenige duizenden vermeerderd, en thans moeten Ged. Staten alweder eene vermeerdering van *f* 38,128,80½ vermelden. Op de begrootingen van het thans loopende jaar bedraagt het vereenigd cijfer *f* 878,368,35½.

Handel. Wij kunnen niet anders dan instemmen met de mededeelingen, door ons van de verschillende Kamers van Koophandel ontvangen, en moeten, helaas! dan ook erkennen, dat in het jaar 1843 algemeene eene opmerkelijke lusteloosheid in alle takken van den handel is waargenomen, en dat de reeds vroeger geuite klagten van weinig vertier en vermindering van prijzen steeds vermeerderden. In den aanvang van dit jaar hebben de betere prijzen, bij de veilingen der Handel-Maatschappij bedongen, voor welke echter al het geveilde konde geplaatst worden, eenige vooruitzigten geopend op verbeterden handel van de Overzeesche producten; dan, tot nu toe is daarom trent nog geen wezenlijke keer ten goede op te merken, en voor vele andere takken van inwendige *nijverheid* is er weinig grond op verbetering te verwachten; de groote concurrentiën buiten 's lands, de belastingen op sommige artikelen, zijn, bij de reeds gemelde lusteloosheid in den handel, mede als oorzaken van den kwijnenden staat van denzelven te beschouwen. — De Kaashandel is weder onvoordeelig geweest, en dat wel vooral door de verbeterde Amerikaansche Kaas, welke op de Engelsche markten wordt aangebragt; zoodat de aandacht van onze landlieden wel op dit punt mag gevestigd worden, ten einde onze roem van dit product, even als dat van de Boter, worde gehandhaafd.

De *Reederijen* te Dordrecht, Rotterdam en elders blijven in eenen zeer kwijnenden staat; nog altijd ten gevolge der in de vorige jaren plaats gehad hebbende te groote bouwing van schepen, en het laat zich niet voorzien, dat in dit opzigt spoedig beterschap is te verwachten; de op stapel staande bodems worden tragelijk afgewerkt en voor slechts enkele, die afloopen, worden nieuwe kielen in de plaats gelegd.

Nopens *de Scheepvaart* wordt medegedeeld, dat er in 1843, in de verschillende havens van dit gewest zijn ingeklaard 2,311, uitgeklaard 2,361, binnengekomen 2,436 en uitgevaren 2,437 schepen, met uitzondering van visschepen.

Over de *Fabrijken* wordt een, over het algemeen ongunstig berigt uitgebragt. Dezelve worden wel op de meeste plaatsen aan den gang gehouden, en leveren op deze wijs aan den arbeidsman nog eenige werkzaamheid op, doch worden òf tot verlies en schade òf minstens zonder voordeel voor de eigenaren gedreven, en mogen in het algemeen kwijnend genoemd worden. Nopens den kwijnenden toestand van de suiker-raffinaderijen te Rotterdam, werd reeds vroeger gewaagd; hetzelfde is het geval met dezen fabrijktak, waar die zich bevindt; de bierbrouwerijen werken meest overal slecht, en van tijd tot tijd staakt er eene hare werkzaamheden. Wat de stad Leyden betreft, beklagt de Kamer van Koophandel den achteruitgang van de verschillende soorten van fabrijken, en gingen er in het verloopen jaar steeds klagten over de weinige bestellingen op; in dit voorjaar moet erkend worden, er eene meerdere levendigheid was op te merken, en geeft dit terstond eene vermeerderde werkzaamheid. Als gevolg van den weinigen bloei, die in 1843 alzoo daar heeft bestaan, wordt de armoede in deze aanzienlijke stad steeds grooter, en geeft niet weinig zorg voor het toekomstige. Tot opbeu-

ring van den handel in wollen goederen verlangde de Kamer te Leyden zeer, dat deze, even als in onderscheiden landen met goed gevolg is ingevoerd, bij de inkomst *bij het gewigt* mogten worden belast, waarvan zij zich, tot wegneming van den voordeeligen invoer van buiten 's lands, welke hunne fabrijken doet kwijnen, de beste resultaten voorstellen.

Wat den *Landbouw* betreft, dien belangrijken tak van ons volksbestaan in dit gewest, zoo zijn de berigten van de Commissie, daarover gesteld, omtrent het jaar 1843 niet over het algemeen ongunstig te noemen. De graanbouw heeft eene, dooreen genomen, redelijke schoof opgeleverd. Met de aardappelen-teelt is het voor den landman in het jaar 1843 minder gunstig geweest.

Ten aanzien der *veeteelt* en de daarmede gepaard gaande producten van *boter en kaas*, zoo kunnen wij vermelden dat, al wordt er in den grooten handel over dit product geklaagd, zoo als boven reeds door ons is vermeld, de kleine handel daarentegen echter levendig is geweest, terwijl de prijzen middelmatig waren gesteld. In den loop van het jaar 1843 zijn te Delft gewogen geworden 464,570 Nederl. ponden boter en 29,312 ponden kaas, terwijl de midden-prijs van het eerste artikel is geweest 90 en van het tweede 30 Cents per Nederl. pond. Te Leyden is ter waag gebragt 376,270 Nederl. ponden boter en 30,461½ Nederl. ponden kaas.

Wat aanbelangt de *veeteelt*, en de bij dezelve opgemerkte *longziekte*, moeten wij tot ons leedwezen U Ed. Gr. Achtb. mededeelen, dat deze ziekte, welke eenigzins scheen verminderd te zijn, zich weder op verschillende punten in ergeren graad heeft vertoond.

Het is met een waar leedgevoel, dat men van de *groote haringvisscherij*, dien benoemden tak van onze nationale nijverheid, opzigtens het jaar 1843 geen gunstig rapport kan uitbrengen; zij is, na in het jaar 1842 reeds met moeite de kosten te hebben kunnen dekken, en alzoo toen geen voordeel te hebben afgeworpen, dit jaar, nog veel erger dan men gevreesd had tegengevallen en zoo goed als geheel mislukt; en hetzij de reden in mindere productie van den visch, of wel in een verloop van derzelver koers moet gezocht worden, de gevolgen zijn voor de reederij, en vooral voor Vlaardingen, van waar het grootste getal buizen, zoo als gewoonlijk, was uitgegaan, allernadeeligst geweest. De gewone rijks-premien zijn voor 104 schepen, die volgens Koninklijk besluit daarop aanspraak konden maken, ook in 1843 uitbetaald.

De *versche haringvisscherij* is in het afgeloopen jaar met 100 schuiten uitgeoefend, zijnde met 6 minder dan in 1842; de hoogere prijzen voor dit product bedongen, hebben, bij eene middelmatige vangst, meerdere reden van tevredenheid opgeleverd.

Ten *beug- of hoekwantvisscherij* zijn 3 schepen meer dan in 1842 uitgegaan, zijnde alzoo geweest voor het geheel 125. De hoogere belasting in Belgie op den invoer van het product van deze visscherij heeft de verzending en handel in dit artikel echter gedrukt, en alleen door de ondersteuningen van het Gouvernement en eenig debiet naar Duitschland heeft dezelve kunnen staande blijven, terwijl de vooruitzigten gansch niet ongunstig zouden zijn, bijaldien in Belgie eene vermindering in de inkomende regten konde worden verkregen.

Nopens de zoogenaamde *versche visscherij*, welke door dezelfde schuiten, die in den herfst ter versch-haringvisscherij, en in den winter ter beug- of hoekwantvisscherij uitgaan, en een getal van ruim 200 bedragen, met korof sleepnetten wordt uitgeoefend, berigtte men ons, dat de opbrengsten aanmerkelijk beter waren geweest, dan in 1842.

— Heden nacht om 12 ure passeerde Z. M. de Koning op den Spoorweg, zoo men zegt naar het Loo vertrekkende.

— Gisteren is alhier op de gebruikelijke wijze gevierd de 3den verjaardag van H. K. H. Prinses Wilhelmina Frederika Anna Elisabeth Maria, jongste Dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden.

's GRAVENHAGE, 5 Julij.

Z. M. heeft den Jhr. Mr. J. van Iddekinge, Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, benoemd tot Staatsraad in buitengewone dienst.

— Als Vice-Consul van Hamburg te Harlingen, voor Vriesland en de eilanden Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog is erkend de Heer S. B. Moens.

— Aan de Staten der Provincie Zuid-Holland is door den Heer P. van Vollenhoven, Hoofd-Ingeland van Schieland van wege de stad Rotterdam, een adres toegezonden, waarin hij eerbiedig, maar ernstig en dringend verzoekt, dat het den Staten moge behagen in hunne tegenwoordige vergadering zoodanige maatregelen te nemen als leiden mogen tot het zoo spoedig mogelijk daarstellen en invoeren van een nieuw en doelmatig reglement voor het Hoogheemraadschap van Schieland.

Uit genoemd adres blijkt, dat thans de Gemeenlands rekening van Schieland jaarlijks nog bezwaard met is ƒ 11,000 tractementen, waarvan genoten worden door den Dijkgraaf ƒ 1,200, de 5 Hoogheemraden ieder ƒ 1,000, is ƒ 5,000, den Secretaris-rentmeester ƒ 2,000, te zamen ƒ 8,200. De overige ƒ 2,800 strekken ter betaling der ondergeschikte bedienden bij het collegie. Bovendien genieten de Hoogheemraden nog eenige emolumenten.

De *Staats-Courant* van Vrijdag bevat de wetten van 24 Junij tot verhooging der staatsbegrooting over 1844 en 1845, ten behoeve der Vlaamsche wegen, en betrekkelijk de kosten voor de loozing der Vlaamsche wateren.

— Ook meldt dit blad dat in plaats van het benoemde lid der Hervormde Synode, Ds. Nieuwold van Leeuwarden, zijn Secundus Ds. G. van der Tuuk van Berlikum zitting heeft genomen.

VLAARDINGEN, 5 Julij.

Gisteren avond tegen zeven ure is alhier aangekomen de eerste Jager, die den 28sten Junij uit de vloot naar huis zeilde, met 39⅘ ton Haring. Hiervan zijn dadelijk de gewone geschenken per expressen afgezonden aan Z. M. den Koning, Z. K. H. den Kroonprins, Prins Frederik enz.; vervolgens is de eerste openbare verkoop geschied tegen ƒ 700 de ton.

AMSTERDAM, 5 Julij.

Tot leden van de Tweede Kamer der staten-Generaal zijn door de Provinciale Staten van Noord-Holland *herkozen* de Heeren: Mr. J. J. Uytwerf Sterling, Jhr. H. Backer, Mr. P. van Akerlaken en Mr. H. A. H. van Bleiswijk, en voor den Heer Jhr. Mr. A. Warin *gekozen:* de Heer Mr. J. S. van Naamen, Regter-Commissaris te Amsterdam.

UTRECHT, 3 Julij.

Gisteren ten één ure heeft de eerste proefrid op den ijzeren spoorweg van hier naar Driebergen plaats gehad. De locomotive de Vuurpijl heeft dien afstand in 30 minuten, en terug in 25 minuten afgelegd. Zoowel de ijzeren draaibrug als de verschillende ijzeren vaste bruggen hebben volmaakt aan de verwachting beantwoord, en wij durven ons dus vleijen, dat ook dit gedeelte van den weg, even als het reeds in exploitatie zijnde, het gemak der reizigers zal bevorderen.

ARNHEM, 3 Julij.

Door de Staten van Gelderland is als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal *herkozen* de Heer E. W. van Dam van Isselt, en voor den Heer Jhr. Mr. W. L. F. C. van Rappard *gekozen*, de heer Mr. J. M. de Kempenaer.

— Dezer dagen heeft zich eene zware ramp in sommige dennenbosschen beginnen te vertoonen, eene ramp, welke de eigenaars dier bosschen met groote schade, zelfs met de geheele vernieling hunner boomen bedreigt.

Het is, namelijk, de gezellige dennen-rups (*Phal. Noct. Piniperda*), welke men eensklaps in eene verbazend groote menigte, in eenige bosschen, en wel het eerst in een bosch onder Rozendaal ontwaard heeft; doch te laat om derzelver vernielzucht tegen te gaan, daar zij reeds de meeste dennenboomen (de overigen laten zij ongedeerd) van al hun groen beroofd hebben, waardoor zij ontwijfelbaar moeten sterven, dewijl zij, hunne sappen niet kunnende verspreiden, er in stikken.

Deze rups vertoonde zich, dit jaar, uit hoofde van het koude weder, eerst half Junij, is groen van kleur, doch niet groot en spint zich in het laatst van Augustus in, om tot haren veranderingstoestand over te gaan.

Hoezeer men haren overtogt tot de omliggende bosschen heeft pogen te beletten, door om het aangestoken bosch eene grep van 3 voet diep en 4 voet breed te graven, en wel in eene binnenwaartsche rigting aan de zijde van het bedreigde bosch, — is het gebleken, dat dit niet helpt, zoodat de schade, welke deze rupsen nog kunnen aanrigten, onberekenbaar is.

GRONINGEN, 4 Julij.

De Prov. Staten dezer Provincie hebben als lid der Staten Generaal *herkozen* den Heer Mr. J. H. Modderman.

's HERTOGENBOSCH, 4 Julij.

De Prov. Staten van Noord-Braband hebben tot leden der Stat. Gener. *herkozen* de Heeren: Mrs. L. A. Mutsaers en J. L. A. Luyben, en in plaats van den Heer A. J. Lagemans *gekozen*, den Heer Mr. H. D. Storm, Griffier der Arrondissements Regtbank te Breda.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

INDIE.

BATAVIA, 20 Februarij.

Den 9den dezer is alhier ter reede aangekomen het Nederlandsche schip Anna en Elisa, gezagvoerder Drent, hetwelk de reis naar Japan gemaakt hebbende, bij den terugkeer van daar met schade te Hong-Kong is binnengeloopen, gelijk berigt vroeger door ons is medegedeeld, en op den 25sten Januarij l.l., na ondergane reparatie van laatstgenoemde plaats de reis herwaarts heeft voortgezet.

— Van Tjiandjoer (Preanger Regentschappen) is berigt ontvangen, dat op den middag van den 15den dezer, omstreeks kwart over twaalf ure, aldaar een nog al sterke schok van aardbeving is gevoeld geworden, waarvan de beweging meer perpendiculair dan horizontaal schijnt geweest te zijn, en dat sedert eenige dagen felle winden aldaar heerschten, welke in districten hooger dan Tjiandjoer gelegen, zoo hevig waren, dat boomen uit den grond gerukt en huizen beschadigd werden.

— Men heeft den 29sten Junij te Marseille brieven uit Bombay ontvangen tot den 20sten, van Calcutta tot den 11den Mei, van Macao tot den 10den en van Hong-Kong tot den 8sten April. Dezelve leveren omtrent China niets bijzonders op. De Indische Staten van Punjab verkeerden in eenen meer verwarden toestand dan ooit. Sir C. Napier had het bevel over een leger van 30,000 man, sedert eenige maanden aan de oevers van den Sutlege vereenigd, om tegen Punjab op te trekken. Den 7den Mei had bij Lahore een bloedig treffen plaats gehad tusschen Heera Singh en zijne medelingers. Overigens was alles in Indië rustig.

— Volgens berigten uit Madras, van den 20sten Mei, rigtte de Cholera in de omstreken dier plaats groote verwoestingen aan, voornamelijk onder de troepen ten zuiden van Hyderabad.

NOORD-AMERIKA.

NEW-YORK, 15 Junij.

Nadere berigten melden dat de Senaat, het door het Huis van Vertegenwoordigers aangenomen ontwerp van wet, betreffende de inlijving van Texas in de Vereenigde Staten niet zoozeer verworpen heeft, omdat dit Ligchaam die inlijving niet wilde, maar dezelve wenschte voorgedragen te zien op eene minder aanstoot gevende wijze dan thans was geschied. De President Tyler heeft daarop weder eene boodschap aan het Huis van Vertegenwoordigers gezonden, waarin hij berigt, dat de wijze, waarop Texas bij de Vereenigde Staten zou ingelijfd worden, hem om het even was, doch dat hij op de inlijving zelve sterk moest aandringen, dewijl anders Texas zich in de armen van Engeland zou werpen, en aldus de voordeelen, welke de Vereenigde Staten van zulk een vruchtbaar land zouden kunnen trekken, geheel verloren zouden gaan.

De verdere beraadslagingen over die zaak zouden echter in deze zitting haar beslag niet kunnen krijgen, daar ze den 17den gesloten zou worden; de volgende zitting wordt eerst in September geopend.

AFRIKA.

ALGIERS.

De *Messager* bevat het volgende telegraphische berigt, uit Ouschda (Marokko) 19 Junij, van den Gouverneur-Generaal van Algiers aan den Minister van Oorlog:

Den 15den berigtte ik het Marokkaansch opperhoofd dat ik op Ouschda zou aanrukken; dat ik hem nogtans de voorwaarden aanbood van vóór het gevecht van den 15den. Hij antwoordde vredelievend maar kwam tot geen besluit. Den 19den ben ik zonder slag of stoot Ouschda binnen getrokken. De Marokkaansche troepen waren den avond te voren, in de grootste wanorde, vertrokken. Er heerschte tweedragt onder de opperhoofden en tuchteloosheid onder de soldaten. Deze kleine legerafdeeling schijnt ontbonden. Ouschda zal ontzien worden. Ik trek er den 21sten uit met 4,500 personen van de bevolking van Tlemcen en Deyra, die men met geweld terughield, doch gevraagd hebben ons te volgen.

Ouschda is een besloten stadje met een vervallen kasteel, door 12 man bezet. De huizen zijn ellendig. De bevolking bedraagt een duizendtal. De omliggende tuinen, door waterleidingen bevogtigd, prijken met heerlijk groen. De afstand van Tlemcen naar Ouschda is een uur marcherens. Deze plaats is als een oase in de woestijn van Angad. Men vindt soms in 6 of 8 uren gaans geen water. Tot een' krijgstogt is hier 's zomers geen mogelijkheid.

— De *Sentinelle* van Toulon schrijft van 22 Junij uit Mostaganem:

Wij hebben hier sedert 10 dagen des avonds een verstikkende woestijnwind, waardoor wij eenige zieken hebben bekomen. Het 6de regiment verloor door de hitte 6 man op een togt naar Bel Aul, en zou er zonder hulp der inlandsche krijgslieden die water aanbragten, nog meer hebben verloren.

— Een telegraphisch berigt van Toulon meldt de aankomst van den Prins de Joinville ter reede van Oran, op den 28sten Junij, na een overtogt van vijf dagen.

MADRID, 30 Junij.

Het gerucht bevestigt zich van het ontslag van den Heer Viluma, Minister van Buitenlandsche zaken.

— De laatste berigten van Barcelona melden dat de vier Ministers die van Madrid waren gekomen, derwaarts zijn teruggekeerd, alwaar de genomen besluiten onmiddelijk zullen worden bekend gemaakt.

— Te Madrid hebben vele arrestatien plaats gegrepen, ten gevolge eener groote zamenzwering welke ontdekt is. Onder de gevangen gemaakten bevindt zich de beruchte Cajetano Cardero, die zich in 1834 onder het Ministerie Martinez de la Rosa aan het hoofd van een opstand heeft geplaatst.

ZWITSERLAND.

De buitengewone Landdag heeft den 28sten zijne zittingen, den 25sten Junij begonnen, weder geëindigd met het nemen van een besluit met 13 tegen 5 stemmen: dat voor het Eedgenootschap geen grond bestond, om in de Walliser-zaak tusschen beiden te komen. De vraag omtrent het uitdrijven der Jesuiten is nog niet behandeld, en tot den eerstkomenden gewonen Landdag, die den 1sten Julij bijeenkomt, verschoven.

ITALIË.

NAPELS, 22 Junij.

De onderneming van eenige Italiaansche uitgewekenen, onlangs van Corfu vertrokken, met oogmerk om op een punt der Calabrische kusten te landen en aldaar de vaan des oproers op te steken, heeft eenen slechten uitslag gehad. Den 16den geland, zijn zij weldra door de militaire magt aangegrepen; 14 hunner zijn gevat, drie gesneuveld, eenige gekwetst; de overigen hebben zich verstrooid, doch zouden ook weldra in handen van de Napelsche Regering moeten vallen.

SARDINIË.

TURIN, 20 Junij.

Wij hebben gemeend onderstaand voorval, eene aanzienlijke voormalige Leydsche familie betreffende, te moeten mededeelen, zoo als het in het *Journal des Débats* van den 3den dezer wordt vermeld.

Eene dezer dagen voorgevallen gebeurtenis, welke in betrekking staat met den dagelijks toenemenden invloed van de Katholijke Geestelijkheid op het Sardinisch Gouvernement, heeft groote droefheid over eene achtenswaardige familie gebragt, en verwekt in dit oogenblik veel opzien in de salons van Turin en vooral in de diplomatische wereld. Wij zullen dezelve volgens, zoo wij vertrouwen, gegronde berigten, mededeelen.

In het begin van de vorige maand stak men te Turin een vuurwerk af. De leden van het Corps Diplomatique waren er genoodigd. Onder deze bevond zich de Heer Heldewier, voormalig Minister van Holland bij Zijne Sardinische Majesteit, en die weinig dagen te voren zijne brieven van terugroeping aan den Koning had aangeboden. De Heer Heldewier was van zijne dochter vergezeld, een meisje van 19 jaren. Eensklaps verdween dit meisje, en welk onderzoek men ook onder de menigte van aanschouwers, en daarna in de stad aanwendde, het was onmogelijk haar terug te vinden.

Het verdwijnen van Mejufvrouw Heldewier was klaarblijkelijk te voren beraamd, en had niet zonder den bijstand van vrienden kunnen volvoerd worden. De eerste verdenking van den Hollandschen Minister viel dadelijk op een jong Advokaat van Turin, die het meisje ten huwelijk had gevraagd, doch afgewezen was. Mejufvrouw Heldewier was minderjarig, en haar vader had verklaard, dat hij zich tot hare meerderjarigheid tegen deze verbindtenis zou verklaren. Men kon dus aan eene schaking denken. Doch het was voor genoemden Advokaat niet moeijelijk zich te regtvaardigen. Men erkende, dat dit jong mensch vreemd was aan het schandaal van deze gebeurtenis, en men moest de oorzaak elders zoeken.

Men vond haar spoedig. Mejufvrouw Heldewier, in de Protestantsche Godsdienst opgevoed, gelijk hare geheele familie, had meer dan eenmaal haar plan te kennen gegeven, om de Katholijke Godsdienst te omhelzen. Haar vader had slechts één hinderpaal aan deze begeerte in den weg gesteld, namelijk, dat zij zoowel voor haren overgang, als voor haar huwelijk, den tijd van hare meerderjarigheid zou afwachten; maar het meisje, hare roeping zonder twijfel veel minder dan hare liefde raadplegende, en minder ongeduldig om van geloof te veranderen, dan wel begeerig om aan een haar lastig gezag te ontgaan, had zich in het geheim bij den Aartsbisschop van Turin vervoegd, om den steun van dezen Prelaat tegen het wijs besluit van haren vader te verkrijgen. De Aartsbisschop had eerst geweigerd, maar Mejufvrouw Heldewier met al het vuur van eene gedwarsboomde drift er op aangedrongen hebbende, werd er overeengekomen, dat zij in een geestelijk gesticht zou vlugten, waar zij onderwijs in de Katholijke leer zou ontvangen, en aan de noodige proeven onderworpen worden om tot eene spoedige bekeering te geraken. Dit plan werd dadelijk uitgevoerd. De Aartsbisschop gaf aan het meisje eene aanbeveling door zijne hand geschreven, en van dit stuk voorzien, deed zij zich de poorten van het klooster van Sainte-Croix openen; want in dat klooster is zij den avond van hare zoo droevige en plotselinge verdwijning gevlugt.

Men gevoelt het hartzeer van den Heer Heldewier, toen hij de misdadige intrigue vernam, welke hem zijne dochter ontroofde, en die in zijn persoon de regten schond der vaderlijke magt en der voorregten van het Corps Diplomatique. De Heer Heldewier begaf zich naar het klooster van Sainte-Croix. Hij kon noch zijne dochter zien, noch de reden vernemen van het geweld, dat haar aan zijn gezag had onttrokken. De nonnen van Sainte-Croix beriepen zich op het regt van vrijplaats dat hun gesticht toekomt, en zelfs tegen een vader, de dochters beschermt, die zich onder hare beschutting begeven hebben. De Heer Heldewier geloofde toen zich tot den Aartsbisschop van Turin te moeten wenden. Doch deze ondersteunde de aanmatiging der nonnen en vereenigde zich met haren tegenstand. Den ongelukkigen vader bleef niets over dan zijne toevlugt tot de Koninglijke magt te nemen. Hij begaf zich naar het paleis van den Koning.

De Heer Heldewier had van de welwillendheid van Z. M. het grootkruis van zijne ridderorde ontvangen. Hij had een bijzonder gehoor gevraagd om hem te bedanken, en nam deze gelegenheid waar om bij Z. M. zijn miskend vaderlijk gezag te bepleiten. De Koning ontving hem met goedheid, hoorde hem met aandacht, drukte al zijne meewaardigheid met zijne droefheid uit; maar men verzekert, dat hij zich geheel en al onmagtig verklaarde om in deze zaak tusschen beide te komen.

Degenen die weten, hoe onbuigzaam en onverdraagzaam eene heerschzucht door de Katholijke Geestelijkheid over het Sardinische Gouvernement wordt uitgeoefend, twijfelen niet, of de beweegredenen, die den Koning verhinderd heeft, om zijnen steun aan het zoo wettig beklag van den Hollandschen Minister te geven, is de vrees van het misnoegen der priesters op te wekken en hen tot de uiterste grenzen van hunne geestelijke magt tegen zijn persoon te drijven. De ban is een woord, dat nergens elders eene groote staatkundige beteekenis heeft, dan in landen door de Jesuiten beheerscht. Maar het is heden ten dage het ongeluk van Piemont, zich onder die droevige en noodlottige dwingelandij gedrongen te hebben; de ban doet de Staatslieden van dat land van schrik verstijven en staat den gang van het burgerlijk regt in den weg, zoodra het zelve tegen godsdienstige aanmatiging botst.

Wij zullen niet verder uitweiden over de moeijelijke stelling waarin de dagelijks meer bevelende en tergende eischen der Katholijke Geestelijkheid het Sardinisch Gouvernement hebben geplaatst. Men heeft ons verhaald, dat in het vorige jaar een behoorlijk afgekondigd en streng ten uitvoer gelegd koninklijk besluit het vertrek en de uitgifte der brieven had geregeld. De Aartsbisschop eischte en verkreeg dat de brieven niet meer op Zon- of Feestdagen zouden worden uitgedeeld. De Koning had toegegeven. Het decreet werd gewijzigd.

Het geval van Mej. Heldewier hield onderwijl de stad bezig. Het Corps Diplomatique was er over in beweging gekomen. De nieuwe Hollandsche Gezant, de Graaf van Liedekerke, had eene officiële nota gezonden aan den Graaf de la Marguerite, Minister van buitenlandsche zaken, om het jonge meisje terug te eischen. De Ministers van Engeland en Pruissen hadden als zaakgelastigden van Protestantsche Mogendheden hunne vorderingen bij de zijne gevoegd. Alle hadden met nadruk aan de Sardinische Regering gevraagd, wat maat er toch mede zijn aan dat onverdraagzame proselytismus, waarvan de Katholijke Gees-

telijkheid zich het regt aanmatigde, en die zij zonder toeverzigt of mogelijke hulp der wereldlijke magt zich verstoutte, om over de kinderen van andere geloofsbelijdenissen uit te oefenen. Men verzekert zelfs dat de Oostenrijksche Zaakgelastigde tusschen beide is gekomen.

De Minister heeft tot dus verre niet geantwoord, of liever heeft alle tusschenkomst geweigerd in eene zaak die hij voorwendt, dat niet tot zijne werkzaamheden behoort. De pogingen der diplomatie hebben dus schipbreuk geleden op de lijdelijke en schroomvallige werkeloosheid van het Sardinische Gouvernement. Het klooster van het Sainte Croix heeft zijne overwinning behouden. Vergeefs is de nieuwe Hollandsche Minister naar het klooster gegaan. Hij had Juffrouw Heldewier gezien. De Aartsbisschop was tegenwoordig. Het jonge meisje had haar onwrikbaar besluit verklaard van zich tot het Katholijke geloof te bekeeren, dat is, den jongen Advokaat te huwen. De Aartsbisschop had op zijne beurt verklaard dat zijn pligt als vorst der Kerk hem niet toeliet zich tegen dat vrome voornemen te verzetten. De Graaf van Liedekerke had het klooster verlaten, in de overtuiging dat alleen de burgerlijke magt den beleedigden vader verder regt zoude kunnen doen wedervaren.

De Heer Heldewier heeft den 24sten Junij Turin verlaten zonder zijne dochter. Thans (4 Julij) is hij te Parijs.

HANOVER.

De Stenden-Vergadering van het Koningrijk heeft de Regering voorloopig gemagtigd, om de belastingen op den bestaanden voet te blijven heffen; het belastingjaar was bijna afgeloopen, zonder dat het Budget bewilligd was.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Julij.

De derde lezing van de Ministeriële Suiker-Bill heeft den 2^den^ in het Hoogerhuis plaats gehad, en is zonder wijziging met groote meerderheid van stemmen doorgegaan. — Dientengevolge zullen er te Batavia, Samarang en Sourabaya gevolmagtigde personen benoemd worden, welke naar den oorsprong en bewerking der Java-suiker onderzoek zullen moeten doen.

— Wegens de moeijelijkheid waarin het Gouvernement gekomen is, door het bekend worden der magt, die het zich toeëigende, om brieven, naar goedvinden, te openen, heeft de Minister Graham voorgesteld, om eene Commissie van 9 Parlementsleden te benoemen, welke in die zaak onderzoek en uitspraak zoude doen.

— Men houdt zich thans bezig met den openbaren verkoop der Bibliotheek van wijlen den Hertog van Sussex. Sommige oude en zeldzame exemplaren van Bijbels en andere godsdienstige werken hebben hooge prijzen opgebragt. Onder anderen heeft een Hebreeuwsche Bijbel, in 1492 te Napels gedrukt, 135 £ gegolden.

— Te Bolton heeft, eenige dagen geleden, een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad. In de fabrijk van den Heer Brookes aldaar is, namelijk, terwijl het werk in vollen gang was, de stoomketel van eene der machines plotseling gebarsten, met zooveel geweld dat het dak en het grootste gedeelte der muren uit elkander gerukt en ingestort is. Des avonds waren de lijken van tien werklieden gevonden, doch naardien ongeveer honderd hunner in die fabriek arbeidden, en nog niemand zich had opgedaan die de ramp was ontkomen, vreesde men dat nog zeer vele slagtoffers onder de puinhoopen begraven lagen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Julij.

De wet betrekkelijk den spoorweg van Parijs naar Straatsburg is door de Kamer van Afgevaardigden met 191 tegen 62 stemmen aangenomen, en daarmede de reeks van voordragten betreffende de spoorwegen, afgehandeld.

— Sedert eenige dagen was er voor het Hof van Assises alhier eene crimineele zaak aanhangig, welke veel opzien heeft te weeg gebragt; zekere Donon Cadot namelijk werd beschuldigd zijnen vader vermoord te hebben, met behulp van eenen knecht, Rousselet geheeten; deze laatste trachtte vooral de schuld van den zoon des vermoorden aan den dag te brengen. De Jury heeft echter begrepen, dat de beschuldigde Donon Cadot niet schuldig was, doch heeft Rousselet schuldig verklaard, echter met verzachtende omstandigheden en hem veroordeeld tot levenslangen dwangarbeid.

— Men wil weten, dat het artikel over de dotatie (zie ons vorig nommer) uit de pen is gevloeid van een der doorluchtigste personen van het Hof.

— Men verspreidde bij voortduring te Parijs ongunstige berigten over het begin der expeditie tegen Marokko; men verhaalde zelfs in de Kamer van Afgevaardigden, dat het Fransche leger aanmerkelijke verliezen geleden had toen het op vijandelijken bodem was getrokken, en dat de Maarschalk Bugeaud zich op eenige mijlen van de grenzen had opgehouden, om nieuwe versterking af te wachten, voor hij zijnen marsch in het binnenste van het land vervolgde.

STADS-NIEUWS.

In de maand Junij 1844, zijn binnen de Stad Leyden overleden 72 personen; als: 9 Mannen, 15 Vrouwen, 28 Zoons en 20 Dochters, levenloos aangegeven 7.

In diezelfde maand zijn aldaar geboren 92 Kinderen, als: 47 Zoons en 45 Dochters.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: Dr. R. P. A. DOZY,
LEYDEN, EN
3 Julij 1844. M. C. VAN GOOR DEN OOSTERLINGH.

Getrouwd: M. J. de KAPPEYNE VAN DE COPPELLO,
LEYDEN, EN
4 Julij 1844. N. J. C. BAKE.

Alle Crediteuren van den Gefailleerden JACOBUS SCHEFFERS, *Winkelier in IJzerwaren*, wonende te Leyden, welke in gebreke zijn gebleven hunne Schuldvorderingen te verifieren, worden andermaal daartoe door deze opgeroepen om te verschijnen in de Audientiezaal van de Regtbank op het Raadhuis te Leyden, op Woensdag den zeventienden Julij achttien honderd vier en veertig, des middags ten twaalf ure.

JAC. HAZENBERG, *Curator*.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt bekend, dat de leeningen van *Tien en Dertien Millioenen Gulden*, door de Nederlandsche Handel-Maatschappij aangegaan, ingevolge de besluiten, in de algemeene Vergaderingen der stemgeregtigde Deelhebbers in de voornoemde Maatschappij, op den 28sten April 1835 en op den 16^den^ Maart 1837 genomen, en goedgekeurd bij de Koninklijke besluiten van den 3^den^ Mei 1835, L^t^. A, en 18 Maart 1837, N°. 120, overeenkomstig het 4de Artikel der plannen en voorwaarden van die leeningen, en ten gevolge dezer kennisgeving, op den eersten Januarij 1845 aflosbaar zullen zijn, en dat alzoo van en met den laatstgenoemden dag, de schuldbekentenissen, uit die leeningen voortgevloeid, tegen intrekking derzelven en van de daarbij behoorende, niet verschenen Coupons zullen worden afbetaald ten Kantore van de Nederlandsche Bank te *Amsterdam*, met bijvoeging van drie maanden rente en alzoo die ad ƒ 1000, en met ƒ 1011,25, en die ad ƒ 500, en met ƒ 505,62^5^, zullende geene verdere rente dan tot en met den 31sten December 1844, over deze schuldbekentenissen worden voldaan.

Amsterdam, den 28sten Junij 1844.

VAN DER OUDERMEULEN, *President*.
T. SCHUURMAN, *Directeur fungerend Secretaris*.

Er wordt gevraagd binnen deze Stad een ASSOCIE in eene gevestigde Zaak, waaraan verbonden is het oprigten eener TRAFIJK. Adres met gefrankeerde brieven onder Letter X, aan het Bureau van deze Courant.

NIEUWE HARING.

J. BUSE op de Vischmarkt te Leyden, heeft van den Eersten NIEUWEN HARING ontvangen, en zal zich, als van ouds bekend, van het vertrouwen zijner Begunstigers verzekerd houden, hoewel er van zijnent wege geene rondventerij zal plaats hebben, waarbij de Haring, door het gedurig in handen nemen, zijne versch[h]eid verliest.

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN. — *Zaturdag, 6 Julij* 1844. Van 25 tot 29 Gulden.

Prijs-Courant der Effecten.

ZATURDAG 6 JULIJ ten 4 ure.

Fonds	Rente	Laagste Koers.	Hoogste Koers.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{1}{2}$	61
Dito dito	» 3 »	$74\frac{7}{8}$	75
Dito dito op resc.	» 3 »	75	
Dito dito	» 5 »	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{16}$
O. L. Leening	» 5 »	100	$100\frac{1}{16}$
Dito	» 4 »		96
Amortisatie Syndicaat	» $4\frac{1}{2}$ »	$99\frac{3}{4}$	$99\frac{7}{8}$
Dito dito	» $3\frac{1}{2}$ »	$87\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{2}$
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »		$144\frac{1}{2}$
Nieuwe dito	» $4\frac{1}{2}$ »	$100\frac{1}{4}$	
Haarlemmermeer	» 5 »	$108\frac{1}{4}$	
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »		104
Aandeelen Holl. Spoorweg Maatschappij	» »	$100\frac{1}{2}$	
SPANJE, Leening bij Ardoin van 35 £	» 5 »	$21\frac{1}{8}$	$21\frac{1}{4}$
Dito bij dito, onbep. aflossen	» 5 »		$19\frac{5}{16}$
Dito	» 3 »	$34\frac{1}{4}$	35
Coupons Ardoins	» »	$24\frac{3}{4}$	$25\frac{1}{8}$
Passive	» »		
PORTUGAL, te Londen	» $2\frac{1}{2}$ »	$45\frac{7}{16}$	46
DENEMARKEN, Oblig. te Londen	» 3 »		
RUSLAND, Oblig. HOPE 1798 en 1816	» 5 »		$107\frac{1}{2}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$106\frac{7}{8}$	107
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »		$98\frac{3}{4}$
Dito bij HOPE	» 4 »		$91\frac{1}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co	» 4 »	$90\frac{7}{8}$	
Certificaten te Hamburg	» 5 »		$104\frac{1}{2}$
Inschrijving in Assignaten	» 6 »		
Certificaten van dito	» 6 »	$74\frac{3}{8}$	$74\frac{3}{8}$
POLEN, Aandeelen met Loting	fl. 300 ƒ		
Dito dito	» 500 »		
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	à 5 pCt.		
Idem	» 4 »		
Oblig. Metalliek	» 5 »	$109\frac{1}{2}$	
Idem	» $2\frac{1}{2}$ »		
Aandeelen 28 Mei 1834	ƒ 500 ƒ		
Idem 1 April 1839	» 250 »		
NAPELS, Certif. Adm. alhier	à 5 pCt.	$95\frac{3}{8}$	
BRAZILIË, Idem	» 5 »	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{3}{4}$
AMERIKA	» 6 »		
Dito	» 5 »		
Dito Bankaktien	»		$7\frac{1}{2}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.